

musik

BIBLIOTEKSNYTT

SVENSKA
MUSIKBIBLIOTEKS-
FÖRENINGEN

nr.3
2016

KALENDARIUM 2016–2017

12–15 oktober	FIAT/ (TV/audiovisuella arkiv) konferens i Warszawa, Polen
17–18 oktober	Norsk Lydarkivkonferens i Oslo, Norge
1 november	är sista dagen för att skicka in förslag till IAML:s kongress i Riga 18–22 juni 2017 http://bit.ly/2d9gPnK
2–3 november	Baltic Audiovisual Archival Council (BAAC) conference i Vilnius, Litauen
2017	
Mars	Representanter för IAML, IMS (International Musicological Society) och ICTM (International Council of Traditional Music) samt kollegor i Mellanöstern ska träffas i Abu Dhabi, Förenade Arabemiraten
14–19 juli	IAML-kongress i Kraków, Polen

Vy över Eskilstuna, läs mer på s. 4. Foto Gunnel Jönsson. Omslag: Sightseeing bland Roms ruiner. Läs mer på s. 11. Foto Tobias Danielsson.

INNEHÅLL

3	Ordföranden har ordet, Redaktörernas ruta	11	IAML:s kongress i Rom 3–8 juli 2016
4	Från Rock-Nisse till Kent – pop- och rockmusik i Eskilstuna 1958–1998	14	Musikbiblioteksforum
7	Samtal med Inger Enquist om hur det började - musiken, arbetslivet och sen...	15	Fler bilder från IAML i Rom
		15	Summary in English

SVENSKA
MUSIKBIBLIOTEKS-
FÖRENINGEN
www.smbf.nu

www.iaml.info

Layout Sara Lind

MUSIK

BIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteksforeningen,
svenska sektionen av IAML,
International Association of Music Libraries,
Archives and Documentation Centres

ISSN 0283-104X

Redaktör och distr.: Tobias Danielsson & Gunnel Jönsson
Musik- och teaterbiblioteket Box 16326
103 26 Stockholm

08-519 554 10 mbnytt@gmail.com

Prenumerationer inkl. medlemskap:

enskilda 300:-, institutioner 500:-, veteraner, studerande,
arbetslösa 150:-

Plusgiro 65 21 22-3

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com

Kära medlemmar

Fredagen den 16 september hade vi vårt första längre styrelsemöte. Vi höll till i biblioteket på Operahögskolan som ligger i Tekniska högskolans område i Stockholm. Det var roligt att nästan alla kunde vara med fastän de hade lång väg att åka. Staffan Lundmark kom från Umeå, Lars Landin från Örebro, Åse Lugnér och Tobias Danielsson från Malmö, Pia Shekhter från Göteborg och Kia Hedell från Uppsala. Gunnel Jönsson och jag var de enda stockholmarna. Tyvärr kunde inte vår kassör Margareta Holdar Davidsson vara med men hon hade noggrant förberett den ekonomiska kalkylen åt oss. Vi hade många punkter att avhandla och en viktig handlade om vilken institution som har det nationella ansvaret för utvecklingen av musikkatalogiseringen, musikämnesorden, Dewey-koderna för musik och implementeringen av det nya katalogiseringssystemet RDA på musikområdet. RDA står för Resource Description and Access och blir ny katalogiseringsstandard. Jag hoppas att det kommer att klarna och att styrelsen kan återkomma i Musikbiblioteksnytt om detta. Vi hoppas också att en kurs i notkatalogisering, med tillhörande undervisning i ämnesord och Dewey blir av så snart RDA är på plats.

Foto: Anders Nettelbladt

Till nästa år har vi flera idéer om vad föreningen kan erbjuda. Inget är ännu bestämt men jag kan delge er våra planer. Vi hoppas kunna hålla årsmötet i Kungliga musikhögskolans nya lokaler på Valhallavägen 105. Dit hoppas vi också att representanter för utredningen av den nationella biblioteksstrategin kan komma och samtala med oss och berätta om vilka tankar som finns för musik på bibliotek. Under hösten planerar vi för en resa till Lövestabruk som ligger i Tierps kommun i Uppland. Där kan vi besöka Klaverens hus och Leufsta herrgårds bibliotek vars noter finns i Carolina-biblioteket i Uppsala och som

Kia Hedell kan berätta om. I Lövestabruks kyrka finns en berömd orgel, den så kallade Cahmanorgeln som vi inte får missa. Hör gärna av er till någon av oss i styrelsen med fler idéer. Kontaktuppgifter hittar du på www.smbf.nu under om SMBF.

Tack till redaktörerna Gunnel Jönsson och Tobias Danielsson och layoutare Sara Lind för att vi än en gång får nöjet att läsa Musikbiblioteksnytt.

Önskar er en innehållsrik höst
Lena
lena.nettelbladt@gmail.com

Redaktörernas ruta

Kära läsare

Välkomna tillbaka efter sommaren! I det nya numret får ni en fyllig rapport från IAML-kongressen i ett varmt och soligt Rom. Inger Jullander har som Anders Lönn-stipendiat täckt in det mesta. Redaktör Tobias Danielsson (SMBF:s resestipendiat) står för bildmaterialet. En intervju med Inger Enquist, mångårig medarbetare på SMA, MAB, Musik och teaterbiblioteket, IAML-arkivarie m.m. ger oss sitt perspektiv på vår verksamhet och behovet av vår kompetens. En

sommarutställning i Eskilstuna tog mig tillbaka i tiden till min egen ungdom och den musik som lett mig genom livet. Inte just popgrupperna i Eskilstuna – men en nostalgitripp var det! Stefan Wistrand jobbar på trots en tidig pension. Kunskap för livet, inte bara för arbetslivet.

Ni kära medlemmar som befinner er runt om i Sverige – tänk på att tipsa Musikbiblioteksnytt om utställningar, projekt, konsertserier, nya arbetskamrater eller omorganisationer. Stort som smått ger

en viktig bild av vår dagliga verksamhet.

Mycket nöje nu när sommaren äntligen blir höst.

Gunnel Jönsson & Tobias Danielsson

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com
www.smbf.nu
musikbiblioteksforum@listserv.kb.se
www.facebook.com/ (Musikbiblioteksforeningen)

Find us on
Facebook

Från Rock-Nisse till kent

– pop- och rockmusik i Eskilstuna 1958–1998

||| Gunnel Jönsson, text & foto (om inget annat anges)

Eskilstuna.

I en lokal mitt i Eskilstunas Stadsmuseum hittar man sedan i somras en utställning om stadens pop- och rockmusik. Stefan Wistrand, verksam som musikbibliotekarie i Eskilstuna till och med sista juli 2016 och medlem i SMBF sedan många år, har gjort urvalet. Affischer, skivomslag, foton och tidningsklipp är stommen samt ca 2 timmar musik som Stefan valt ut för att illustrera utställningen.

Stefan Wistrand har arbetat som musikbibliotekarie på Eskilstuna stadsbibliotek i 30 år, men har nu gått i pension. Men innan dess hade han möjlighet att inte bara katalogisera de ca 1000 fonogrammen i kommunens musikarkiv, utan också arbeta med att välja ut ett antal grupper för denna utställning. Och vem skulle vara bättre lämpad för detta än Stefan! Han har varit aktiv i Eskilstuna musik- och kulturliv sedan skoltiden, född och uppvuxen som han

är i staden. Saxofonist sen tidig ungdom, aktiv i ett stort antal pop- och jazzgrupper genom åren. Just nu är det mest jazz i olika konstellationer i de egna grupperna Wistrand/Rytzler Quartet (jazz) och The Electric MZ (jazzrock). Han spelar även i ytterligare 4 grupper, där det blir electronica, elektronisk rock, visjazz respektive americana/country.

I utställningen presenteras ett urval fotografier från Eskilstuna kommuns musikarkiv. Utställningens innehåll bygger på Stefans forskningsarbete kring rockens framväxt i Eskilstuna under åren 1958–1998. Materialet i musikarkivet är tänkt att ligga till grund för framtida forskning.

“ Det talades om blodvite och polischock i lokalpressen

Många av fotografierna i utställningen kommer från musikjournalisten Torsten Braf's fotoarkiv. Men Stefan har även skannat av skivomslag och inte minst använt sig av material från sina egna samlingar.

Stefan hade vänligheten att visa mig utställningen en av de varmaste dagarna i september. Eskilstunas gamla industriområde visade sig från sin vackraste sida.

1958–1968 – rock’n’roll, stål-trådspop, brittiska vågen

Utställningen är indelad i decennier och tar sin början i den första rockkonserten i Eskilstuna 1956 med Lionel Hampton: publiken blev så till sig att polisen till sist fick låsa in artisten i sin loge. Det talades om blodvite och polischock i lokalpressen.

Rock-Nisse var en av de första soloartisterna och komrades till en början av en kultisorkester med dragspelar- en Folke-Henry. Det dröjde innan kompgrupper med rocksound dök upp. "Sillen" var en annan profil – här med Tiomannabandet.

Stefan poängterade att han ansträngt sig för att hitta bilder på de ursprungliga versionerna av stadens betydande band. Bilderna skulle också säga något om tiden – Amazonen från 1965 på gruppen Mack Musics bild säger mer än ord.

1969–1979 – bluesrock, jazzrock, svensk prog, hårdrock, punk

Nu var många grupper influerade av Cream och Jimi Hendrix, men blues och jazz togs upp. Till exempel gruppen Balance som spelade jazzrock. Och vem var med från starten? Jo, Stefan!

(Red. anm.: Jag kan säga att Stefan skulle kunna vara med på flera bilder då han verkar ha spelat med i princip hälften av grupperna sedan 1970-talet)

Eskilstunas flaggskepp inom proggmusik blev niopersonersgruppen Harlem. Eskilstuna Musikforum bildades 1974 och arrangerade konserter och spelningar. 1982 bytte man namn till Club Dolores och fanns kvar som konsertarrangör till 80-talets slut.

I mitten av 70-talet bildades det första hårdrockbandet i staden, Lätt & Lagom (senare Nice’n’Easy). Sen kom punk- och new wavemusiken. Första punkbandet i staden var Allan Ladds, som startade våren 1977 och släppte sin första singel knappt två år senare. (Stefan var med ...)

Replokalerna var få, men många höll till i det gamla bostadshuset i hörnet av Västermarksgatan/Bruksgratan uthyr av en privatperson. Nu började flera nyavägnband att söka sig till det gamla nedlagda ålderdomshemmet Balsta på Norr. Till att börja med hyrde banden oinredda lokaler, men så småningom blev kommunen och studieförbunden involverade och verksamheten blev mer organiserad.

1980–1989 – postpunk, glamrock, hårdrock, rockabilly

Hårdrocken var stor i Eskilstuna under 80-talet och staden utnämndes i media till "Sveriges hårdrockstad nummer ett". De största banden var Torch och Crystal Pride. I Crystal Pride spelade en skönlockig ungman med namnet Fredrik Lindström. Jodå, det är han - "känd från TV".

1. Eskilstuna Stadsmuseets entré. 2. Lionel Hampton i Sporthallen 1956 (foto: Håkan Boström) 3. Tiomannabandet - Eskilstunas första rockorkester (ca 1958). "Sillen" i mitten. (foto: okänd) 4. Mack Music 1965 (foto: Mats-Ola Cajlén) 5. Balance 1971. Stefan på sax och killen med fiolen är vår webbmaster Ove Wahlqvist (foto: Roger Pedersen) 6. Punkbandet Allan Ladds med Stefan på sax 7. Crystal Pride (med Fredrik Lindström) singelomslag 1982 (foto: Stefan Wistrand)

Stefan Wistrand..

1990–1998 – indiepop, experimentrock, elektronisk rock, hip hop

Även om hårdrocken fortsatte att vara populär kom det nu även band med nya stilar. Progressiva metalbandet Pain of Salvation existerar fortfarande och har gjort en mängd album och är större utomlands än här hemma.

Den så kallade indiepopen blev också populär i Eskilstuna i det tidiga 90-talet. Det första stora bandet i stilen var Jones & Giftet, som vann några lokala popbandstävlingar. *(Red anm.: Tänk att Stefan nobbade en spelning med dem!)* Efter diverse namnbyten blev gruppen Kent, flyttade till Stockholm och gav ut sitt första album 1995.

De första hiphopgrupperna dök upp i Eskilstuna under mitten och slutet av 90-talet. 1998 utsågs Eskilstuna till Årets Popstad av Riksradios P3.

Stefan har i sin arbetsroll som musikbibliotekarie varit delaktig i att arrangera spelningar på biblioteket, till exempel Bokrock Festival 1995.

9

10

På min avslutande fråga om rockmusiklivet i Eskilstuna fortfarande var lika aktivt svarade Stefan nej. Festivaler anordnas sällan och en orsak kan vara att studieförbunden inte längre har resurser till att vara konsertarrangörer längre.

Förhoppningsvis kan ni i höst se utställningen på plats – annars kan ni kontakta Stefan för information både skriftlig och muntlig. Han skulle vid tiden för mitt besök inom kort hålla en föreläsning i ämnet.

Eskilstuna är väl värd en resa!

Innehållet i reportaget bygger på Stefan Wistrands skrift "Från Rock-Nisse till Kent" (Sörmlandsbygden 2014) och hans genomgång av utställningen samt kommentarer av redaktören som tolkat Stefans guidning. Stefans arbete bygger på forskningsarbetet "Jazzen och dansorkestrarna i Eskilstuna – 1924-1969" samt egen forskning kring populärmusikens framväxt i staden.

Plats:

Eskilstuna stadsmuseum
Munktellstaden, Faktorigatan 4

Tid:

Museet är öppet onsdag-söndag
kl.11.00-16.00

Samtal med Inger Enquist om hur det började – musiken, arbetslivet och sen...

||| Gunnel Jönsson, text

Inger på jobb. Foto: Lena Nettelbladt.

Inger pensionerade sig i slutet av 2014 efter 35 år med musikarkiv. Hon är född och uppvuxen i Stockholm men räknar sig egentligen inte som "äkta" stockholmare. Förr i världen skulle det ju vara tre generationer kom vi överens om när vi träffades en solig vårdag hemma hos Inger på Söder.

Men nu tar vi det kronologiskt!

Musiken började jag med när jag var sju år. Det var jag och några till som fick stå längst fram i skolan och sjunga psalmverserna. För det skulle man ju göra då, i småskolan, på morgonbönen. Det var ett måste på den tiden. Sen började jag spela violin.

Jag skaffade mig en beteendevetenskaplig utbildning på 1970-talet och arbetade som socialarbetare. Sen läste jag musikvetenskap på slutet av 70-talet.

1979 började jag på Svenskt musikhistoriskt arkiv (SMA) i ett stort projekt som sysslade med dokumentation på musikområdet, och som bekostades av Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet. Institutionen ansvarade bland annat för Svensk musikhistorisk bibliografi. SMA låg i garaget till engelska ambassaden, senare flyttade Operahögskolan in där.

Kjellbergska huset. Bild från www.reomti.se/referenser/projekt-kjellbergska-huset/

Då undrade jag ibland varför jag hade börjat – allting var ju så primitivt. Som socialarbetare hade man sekreterare, röd/gul/grön lampa på dörren. Här satt vi flera i ett rum, jag hade en skrivmaskin med jättelång vals avsedd att skriva stenciler på. Varenda gång jag skulle göra en vagnretur, skakade hela bordet. Jag var rädd att jag skulle få den i knäet – då undrade jag om jag hade gjort rätt. Men det var ju verkligen roligt.

Jag började med musikikonografi och nåt roligare jobb har jag aldrig haft. Att få titta på foton av konstverk där det finns något musikmotiv med i bilden, att beskriva, tolka och katalogisera. Tyvärr är den bildverksamheten i princip försvunnen nu. Själva katalogen är scannad och utlagd på Musikverkets webbplats.

Det har skrivits ett par böcker av min kollega Ingebjörg Barth Magnus om kyrkmålningar och bonadsmålningar. Några artiklar har jag också bidragit med. Men det löpande arbetet har upphört. Det är synd eftersom det var en angelägen och blomstrande verksamhet med förfrågningar om bilder och till och med två symposier där konst- och musikvetenskap samverkade.

1981 kom den nya myndigheten Statens musiksamlingar till; en sammanslagning av Musikmuseet, SMA och Musikaliska akademiens bibliotek. På den tiden var jag facklig förtroendemann och det var mycket som skulle fixas. SMA låg då i samma hus som Musikmuseet och dåvarande Arkivet för ljud och bild, i gamla Kronobageriet. Sen flyttades vi

till Kjellbergska huset på Nybrokajen 13 och gick så småningom upp i Musikbiblioteket. Sen har myndigheten blivit mer utbyggd i och med Statens musikverk. Helt andra typer av verksamheter ingår också, som EMS och Plattformen, alltså inte bara kulturarvsverksamheter.

Det internationella då? Du har ju varit en ofta anlitad och uppskattad föredragshållare på till exempel IAML-konferenserna.

Att jag blivit tillfrågad att prata har förstås att göra med mina speciella arkivkunskaper. Det blev populärt delvis för att många av mina internationella kollegor inte kan engelska. De har engelska som tredje, fjärde språk. Då är det uppskattat med mig som talar ett enkelt språk. 1982 var jag första gången på en IAML-konferens, i Bryssel. Det var för att sprida kunskap om arkiv i olika grupper som jag kom med, de flesta andra som deltog var höga chefer. 1984 fick arkivfrågorna en egen grupp under Bibliography Commission och dess ordförande Joachim Jaeneke. Där fick jag göra en kartläggning av hur musikarkiv hanterades i olika länder. Det var tretton länder som svarade. Det som var utmärkande var att det inte märktes någon skillnad mellan länderna, utan

“ “ Det var den professionella identiteten och traditionen som styrde hur arkiven hanterades

skillnaden låg i yrkena. Var det en bibliotekarie skötte arkiven på ett sätt, var det en arkivarie gjordes det på ett annat och var det en museitjänstman blev det på ytterligare ett sätt. Det var den professionella identiteten och traditionen som styrde hur arkiven hanterades. Det var intressant att se!

När det handlade mer direkt om arkiv, genom skapandet av Archives and Music Documentation Centres Branch 1993, som också stöttades av Veslemøy Heintz, fick jag vara med lite mer och blev ordförande. Jag försökte bland an-

nat bjuda in arkivexperter utifrån som talare för att det inte bara skulle vara kollegor i IAML som höll föredrag för varandra om sina fina samlingar. Jag ville att man skulle få nya kunskaper och idéer med sig hem om hur man praktiskt kunde förbättra sitt arbete. En annan viktig sak var att försöka få till en internationell registrering av musikarkiv så att forskare lättare skulle kunna hitta material.

(Red:s kommentar: Inger var ledare för gruppen 1993–1996. 1997 blev Inger utsedd till IAML Archivist, och arkivet flyttades 1998 till Stockholm. 2005 utsågs Inger att tillsammans med en kollega från USA leda Working Group on Access to Music Archives. Båda uppdragen avslutades 2014.)

Vad gav IAML dig i ditt dagliga jobb?

Bland annat blev jag duktig i engelska genom att skriva protokoll och presentationer. Veslemøy rättade glatt med sin rödpenna. Och det var roligt med alla kollegor man lärde känna från olika länder och blev vän med. Då var det lätt att skriva och fråga varandra om saker. Sen fick man ju kunskaper om hur man gjorde i olika länder och hur man kunde samarbeta i olika frågor.

Nu har jag förresten gjort en arkivskola! Den ligger på IAML:s hemsida, Archive School. Den skulle ha gjorts för länge sen, men nu har jag haft tid sen jag slutat jobba. www.iaml.info/archive-school

Jag får ibland brev och information från IAML om vad de har på gång och de vill veta om jag tycker nåt fastän jag har slutat jobba. Det är trevligt att bli tillfrågad.

Att jobba med arkiv, vad har det betytt för dig?

Att jobba med arkiv ger en sådan närvarokänsla, det är som om man är med själv och lever på den tiden. Man undrar ibland vad som inte står, vad protokollförde de inte? Vad bråkade man om? Man kommer folk så nära. Som när Lars Erik Larsson skriver till sin mamma mitt under brinnande krig "Mam-

mas kakor äro alltid lika välkomna". Det griper mig en smula, där är personerna, på riktigt.

SMA hade uppgifter om samlingar och biblioteken hade själva handlingarna. Vi gjorde inventeringar på olika institutioner om vad de fått in. För den forskare som kan hitta information om sitt ämne kanske i en annan stad i ett annat arkiv så är det värdefullt. Att dokumentera det spridda källmaterialet på små institutioner ute landet för att sprida kunskap till forskare var viktigt.

Forskarförfrågningar lär man sig mycket på, man förkovrar sig. Ärendena får ju ta lite tid, till skillnad från i en låneexpedition. Svenska ambassaden i Estland hörde av sig om vilken musik som spelats när Karl XII stannade till där i en stad. Det visade sig att en teatervetare redan skrivit om detta. Man hittade ingen musik, men det fanns beskrivningar av hur scenen varit dekorerad och vilka akter som var med. Det var som ett slags revy där kungen själv hade deltagit, liksom trupperna och lokala förmågor.

I Göteborg skulle man göra en konsert med samma musik som spelats vid konsert när Ostindiska kompaniets båtar kom tillbaka efter sin världsomsegling. Oj tänkte man – Gode Gud kan ingen öppna en falllucka, det här vet jag inget om. Men det fick man ju ta reda på. Vilka notsamlingar är kända från tiden? Vilka noter hade samlats, vilka hade verkligen använts och i vilka sammanhang – det fanns ju inga konsertprogram från den här tiden, som vi har idag. Man måste ju givetvis gräva ganska mycket. Man får kännedom om musikaliska förhållanden som man inte kände till förut. Det är det som är så roligt med frågorna.

Det är speciellt att arbeta med arkiven. Man är kanske den enda människa som tittar igenom ett helt arkiv. Man lär känna människorna och verksamheten. Man måste också beskriva arkivet på ett sånt sätt att man inte lurar forskarna. Snarare ska man lyfta fram vissa papper och materialgrupper så att forskarna kan hitta till just det de är intresserade av. Det är en grannlaga uppgift.

Har du haft några särskilda arkivregler i ditt arbete?

Det är annorlunda med arkiv, det finns inte så strikta regler. Det finns i stället vissa principer. Provinienprincipen stadgar att man ska hålla ihop ett arkiv och inte blanda ihop arkiv med varandra. Men i övrigt kan man nästan säga att ett arkiv självt talar om hur det vill bli ordnat. Det ger sig utifrån innehållet. Man ordnar efter handlingstyp, protokoll för sig och så vidare, inte efter ämne. Man läser inte papperna, i alla fall inte noga, då skulle man drunkna och inte komma någonvart. Ett arkiv kan ju vara stort, många hyllmeter.

Arkiv skiljer sig från bibliotek genom att man där katalogiserar varje papper – varje brev, varje handling osv. Då får man problem med udda dokument – studentbetyg, kondoleansbrev. Och det tar också oerhört lång tid att beskriva varje handling. Arkivarien beskriver i stället hela grupper av dokument, ensartade handlingar. Ett arkiv är mångsidigt och ska beskrivas som det har uppkommit. Arkivet är en materiell rest av en verksamhet och den ska man återspegla.

Det har ju varit jättekul, så visst saknar jag jobbet och kollegorna men däremot inte det administrativa bruset. Det finns så mycket pålagor i moderna myndigheter; de tar så mycket resurser i anspråk och tar tid från kärnverksamheten som är myndighetens egentliga uppdrag. Jag kan sakna verksamheter som ingen har lagt ner, men som inte längre försiggår: Musikikonografi och Svensk musikhistorisk bibliografi.

Svenska musikbiblioteksföreningen – vad har du för förhållande till den?

Jag har faktiskt varit vice ordförande där under några år fastän jag inte är musikbibliotekarie. De andra tyckte att det passade bra. Jag var med i styrelsen både under Anders Lönns och Veslemøy Heintz tid som ordförande.

Anders Lönn var ju drivande. Det var helt fantastiskt med utbildningen Musik och Bibliotek på Uppsala universitet år 2000. Det var storslaget att

Fotograf okänd.

kunna genomföra det. Det var en nyttig och bra sak – och kul. Frågan var om vi skulle undervisa på kursen eller gå kursen. Men alla tyckte det var så kul, så alla ville gå. Men det blev några undervisningstillfällen också.

Det har varit många intressanta utbildningsdagar. Det bästa är att träffa kollegor som arbetar med olika saker. Många jobbar ju ensamma som musikbibliotekarie och då måste det vara bra att ha föreningen och hålla kontakten med kollegor som förstår vad man håller på med.

Finns det fördelar i storskaligheten? Du har gått från projektet i garaget till Statens musikverk i Bonnierhuset.

Ja och nej. Det spelade konstigt nog inte så stor roll. De människor man behövde samarbeta med jobbade man med i alla fall; personkontakterna fanns oavsett organisation och även om det var vattentäta skott mellan institutionerna. De som behövde känna varandra kände varandra. Men visst, det är ju lite mer kraft i en statlig myndighet än i ett forskningsprojekt när man ska utöva sitt ämbete.

Och nu när du ser tillbaka – har det du gjort i arbetslivet betytt något speciellt för dig?

Det känns bra att ha gjort något för forskningen – den har haft nytta av det jag gjort. Hitta källmaterial, se till att det blivit användbart för forskare, gjort materialet sökbar. Hålla reda på vad som finns på andra håll i landet. Jag

var också redaktör för Dokumenterat – Musik- och teaterbibliotekets bulletin i 10–15 år.

Det var mycket rådgivning också under åren, till exempel hur man ordnar en notsamling. Det brukar samlingen berätta själv, det vill säga innehållet styr uppordnandet. Men det blev en artikel i Dokumenterat om det och vilka överväganden som är rimliga att göra. Det kan vara till hjälp med en checklista för de som arbetar på ställen där musik inte förekommer så ofta.

Ibland har jag haft lite föreläsningar om hur man ska ordna och förteckna arkiv. Och det är också roligt. Arkiv är faktiskt roligt! Punkten i checklistan som heter ”Fika, ruva, ta det lugnt” brukar väcka uppskattning. Egentligen betyder den bara att man ska låta de kaotiska handlingarna mogna lite tills man ser ett mönster för hur de bäst ska ordnas upp. Man ska tänka efter, inte bara trycka på en mall, man kommer så småningom på vad som är smartast.

Vad gör du nu?

Jo, jag har just skapat en blogg med hjälp av en före detta kollega från Visarkivet. Den är klar för lansering. Den kommer att innehålla en arkivskola både på svenska och engelska. (*På IAML:s sida finns den endast på engelska. Red:s kom.*) Det är en checklista om hur man ordnar och förtecknar arkiv, vidare hur man ställer i ordning en arkivlokal och så till sist en katastrofplan. Det finns en del länkar till mina artiklar i Dokumenterat också – om musikikonografi, olika arkiv m.m. Det finns inte så många så här konkreta arkivtexter skrivna så kanske kan de fylla en funktion i undervisningen på arkivområdet. Sen kan ju bloggen leda till lite förfrågningar om föredrag också. musikarkiv.blogspot.se

Välkomna att titta! hälsar Inger

Vad är SMA?

1965 började dåvarande Svenskt musikhistoriskt arkiv (SMA) att samla in och tillgängliggöra information om arkivmaterial med musikanknytning. Insamlingen har huvudsakligen skett

genom enkäter till landets bibliotek, arkiv och museer om nyinkommet musikhistoriskt källmaterial, men också genom inventeringsresor. All information har samlats i ett arkivregister och översikter har även publicerats i SMA bulletinen. Insamlingsarbete pågår fortfarande och sköts numera av Arkivrare- och dokumentationsavdelningen vid Musik- och teaterbiblioteket som publicerar översikter i Dokumenterat. (Från Musikverkets hemsida)

Trapphus i Kjellbergska huset

J. F. Åbom ritade förutom Nybrokajen 11 också det angränsande Kjellbergska huset. Det ritades som bostad för medicinprofessorn Adolf Kjellberg. Byggnaden är mycket karaktäristisk för de privata palats som under 1800-talet växte fram på Nedre Norrmalm. Den tidstypiska nyrenässansarkitekturen och dispositionen av bostandsvåningarna, med en sällskapsdel mot gatan och en privat del mot gården, överensstämmer väl med samtidens syn på hur ett bostadshus för den övre samhällsklassen skulle se ut. År 1926 förvärvades huset av Musikaliska akademien och de tre översta våningarna inreddes för undervisning. I huset fanns också Musikaliska akademins bibliotek.

Kjellbergska huset byggdes år 1876 åt en professor som hette Kjellberg. I dag är det bland annat kontor för Stockholms läns blåarsymfoniker.

Källa: <http://bit.ly/2cBU2V6>

IAML:s kongress i Rom 3-8 juli 2016

|| Inger Jullander, Biblioteket för musik och dramatik (Göteborgs universitet), text
|| Tobias Danielsson, foto

Hotell Forum, belägen vid kanten till Forum Romanum, där den avslutande avskedssupén hölls.

Undervisning, digitalisering, editioner, arkiv, sökstrategier, nya resurser... Ämnen är många och skiftande, men med en gemensam nämnare: Musik.

Den 65:e IAML-kongressen hölls i år i

Rom, i Auditorium Parco della Musica, inte så långt från Flaminio-kvarteren. Det är en väldig och relativt ny byggnad, där den största salen Sala Santa Cecilia har plats för 2800 åhörare. Utomhus-scener finns också, med utrymme för stor publik och man har en skiftande

verksamhet med framträdanden av många och högtstående slag, olika sorters musik, teater, filmpremiärer, festivaler, utställningar, konferenser.

På IAML-kongressen var vi 375 medlemmar från 36 länder som möttes i det varma Italien. De flesta kom från Europa och USA, men även från andra världsdelar. Värt att notera är att tre nya landsföreningar nyligen har bildats: I Sydkorea, Brasilien (Sydamerikas första!) och Grekland, trots många interna problem.

Accademia Nazionale di Santa Cecilia är en av de äldsta musikinstitutionerna i världen, grundad 1585, men med en produktiv, modern organisation. Förutom Italiens bästa orkester har man också körer, och ett gediget program med aktiviteter för barn från 0 år och uppåt. Musik är för alla – åldern är inte viktig! Innan 1997 fanns ingenting för barn, men då började man med en serie konserter för barn som verkligen gjorde succé. Barnen ville musicera själva, och

Bild av Rossinis "Testament mystique" vid ett anförande från Rossiniinstitutet i Pesaro.

2003 bildades den första barnkören, med ett fyrtiotal flickor och pojkar. Idag finns 600 barn, 4 – 21 år, fördelade på tolv körer. "JuniOrchestra", den första ungdoms-orkester där, startade för tio år sedan, och nu finns fem ungdoms-orkestrar, där de 350 medlemmarna är mellan 5 och 21 år. Imponerande!

Här kommer några smakprov ur det digra programmet:

Open Music Library – A community-curated open index of the world's scholarly music resources

André Avorio från Alexander Street Press, London, berättade om den här databasen som startade i början av 2016. Bibliotek i olika länder (Frankrike, Spanien, Polen, Storbritannien, USA) skannar in noter, fritt att ladda ner. Bidrar till att öka möjligheterna att hitta noter som annars är svåra att få tag i. Det är för närvarande en betaversion som visas, och på hemsidan finns ett forum för den som vill delge sina åsikter.

Music Up Close Network

Gregorio Mazzaresé från Educational Department of the Accademia Nazionale di Santa Cecilia lät oss få höra om ett internationellt projekt "Music Up Close Network: connecting orchestral music to young audiences" som pågår nu (2016 – 2019) och är ett samarbete mellan tio institutioner i Slovenien, Spanien, Belgien, Montenegro, Frankrike, Bosnien,

Nederländerna och Italien. Projektet syftar bland annat till att förbättra orkestrarnas aktiviteter för att engagera barn och unga. Ett annat mål är att med hjälp av audiovisuell och digital teknik locka nya skaror av publik till konserterna.

Opening East Asian music to the world: The Ewha Music Database

Hyun Kyung Chae från Ewha Womans University, Ewha Music Research Institute, Seoul presenterade en databas med östasiatisk musik, EMDB, som startade 2014. Det var ur ett projekt mellan institutioner i Japan, Kina och Korea som databasen kom till. En av utmaningarna har varit ländernas olika språk som har olika tecken. Man kan också välja engelska. Musikdatabasen EMDB in-

nehåller böcker, bland annat med ämnen musikteori, historia, pedagogik. Där finns också noter, sångböcker, instrumentalmetodik och annat. Man kan skriva de första tonerna (med bokstäver) i en sång och få fram olika namn på samma sång på de olika språken och upptäcka att alla tre härstammar från en tysk folksång!

Andra upplevelser under veckan: Konserter, utflykt, nordisk lunch, läckra croissanter...

Två öppna repetitioner: En med Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia som är Italiens främsta symfoniorkester, vars ledare är Antonio Pappano. En orkester med ungdomar ca 12–21 år fick vi också höra, med en ung violinsolist i en romans av Beethoven. En kväll i kyrkan Chiesa di Santa Maria dell'Anima fick vi njuta av en konsert med musik av Palestrina och Flavio Colusso (f. 1960), som också dirigerade skickliga sångare och musiker. Hans musik smälte väl in i programmet, trots att den är nykomponerad.

“ Bra kontaktnät är något som ofta underlättar i arbetet

Utflykten som jag deltog i gick till Villa Medici och Biblioteca Hertziana. Villa Medici, som inhyser Franska akademien i Rom (l'Académie de France à Rome), är ett praktfullt renässanspalats med en stor välvårdad trädgård. Biblioteca Hert-

Interiör från Santa Cecilia-konservatoriet i Rom och en student.

ziana är ett konstabibliotek som kom till 1912, genom en donation av den tyska konstsamlaren Henriette Hertz.

Det blev också en improviserad lunch för medlemmar från Norden och de baltiska länderna, som gav tillfälle att möta de närmaste ländernas bibliotekarier.

Varför ska man åka till kongresser?

Det finns alltid nya kunskaper att inhämta, ibland med direkt användning i det egna arbetet (såsom nya databaser), men lika viktigt är nog att det kan ge idéer, nya tankar och insikter om vad som kan göras annorlunda och som leder till förbättringar av servicen på den egna arbetsplatsen.

Hur ett bibliotek i andra länder kan fungera är alltid intressant att höra om, att ta lärdom av eller att märka att det fungerar väl så bra på den egna arbetsplatsen. Fascismen i Italien nämndes mer än en gång, och man påminnes om hur lugnt Sverige har haft det i århundraden. Rom har bytt ut ett antal namn, till exempel från Foro Mussolini (en idrottsplats) till Foro Italico, och Viale Adolfo Hitler blev Viale Cave Ardeatine (platsen för massakern på motståndsmän i mars 1944).

Möjlighet till nya kontakter inte att förglömma. Bra kontaktnät är något som ofta underlättar i arbetet, och i förlängningen förbättrar det servicen till användarna.

En speciell form av möten möjliggjordes tack vare mentorsprogrammet. En person som deltog i konferensen för första gången kunde önska sig att få en

“ En speciell form av möten möjliggjordes tack vare mentorsprogrammet

mentor, någon att träffa som varit på en IAML-konferens förut, någon att fråga eller be om hjälp om det skulle behövas. Jag hade nöjet att vara mentor för två förstagångsdeltagare från USA och

Exklusiv visning av Villa Medici under utflyktsgången.

Syd Korea. Det är alltid intressant att få direktkontakter med andra länders biblioteksarbetare, och att vara mentor är nog det enklaste sättet att börja prata med någon. Alla mentorer och adepter möttes första förmiddagen vid kaffebordet, och kunde sen bestämma om even-

tuella vidare kontakter.

Rom bjöd på väldig värme, omkring 35 grader, och när vinden blåste var det som att gå i en jättelik fön. Dock hade den vackra byggnaden där vi höll till svalkande luftkonditionering (till skillnad

"Snapshot" från en öppen repetition under avslutningsdagen. Santa Ceciliaorkestern under Antonio Pappano spelade med Roberto Bollano som pianosolist i Gershwins "Rhapsody in Blue".

från mitt boende, puh!). Eftersom jag inte tidigare hade varit i Rom, lyckades jag också hinna med några av de vanligaste turistmålen: Galleria Borghese, Museo Nazionale Etrusco di Villa Giulia, Spanska trappan, Vatikanmuseet.

Bland det jag framför allt kommer att minnas finns fantastiska väggmålningar, dallrande hetta, spännande möten med helt nya människor och igenkännande med vänner sen tidigare, orkestermusik, museer (det etruskiska museet sticker ut, med samlingar skulpturer, tavlor, smycken även från långt senare tid, och till ytan mycket större än man kunde ana när man klev in). Till detta kom att min kol-

lega Pia Shekhter och jag gjorde en liten eftertur till Milano. Sabina Benelli som arbetar på biblioteket i La Scala visade oss biblioteket, scen och salong, museet och de vackra salarna där publiken samlas i pauserna. Under två dagar i Milano blev vi också guidade till exempel till Casa degli Atellani med Leonardo da Vincis vingård. Via DNA har man kunnat ta fram och odla de sorters vindruvor som han hade i sin trädgård. Ett museum, San Maurizio Church, som tidigare varit både munkkloster och kyrka, kallas också "Lilla sextinska kapellet" tack vare de fantastiska renässansmålningarna som finns på väggarna. Dessutom var de nyligen restaurerade så att färgerna framträd-

de klart. Sabina mötte vi första gången på IAML-kongressen i Warszawa 2005. Se där vad IAML-kongresser kan ge!

IAML=International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres
www.iaml.info/
www.auditorium.com/
www.santacecilia.it/openmusiclibrary.1.org/
www.emusicdb.info/
www.biblhertz.it/
www.villamedici.it/en/

Musikbiblioteksforum

Musikbiblioteksforum är en svensk diskussionslista för musikbiblioteks- och musikarkivsfrågor för alla som arbetar på musikbibliotek eller med musikmedia på alla slags bibliotek och arkiv. Administratör Olle Johansson, Kungliga Biblioteket, är värd för listan, olle.johansson@kb.se.

För att anmäla sig som prenumerant gör man på följande sätt:

1. Skicka en e-post till listserv@listserv.kb.se från den e-postadress du vill anmäla till listan.
2. Subject/ämne/rubrik lämnas tomt.
3. Som första (och enda) rad i brevet, skriv: `subscribe musikbiblioteksforum`
Förnamn Efternamn

Inom ett par minuter kommer en bekräftelse på att du kommit med i diskussionslistan tillsammans med vidare instruktioner.

Inlägg skickas till musikbiblioteksforum@listserv.kb.se

Villa Medici.

Byst över Henriette Hertz, grundaren av "Biblioteca Hertziana" i centrala Rom som idag är en del av Tysklands Max-Planck-Institut.

Delar av IAML:s styrelse: fr. vänster: Richard Chesser (Constitution Committee), Pia Shekhter (generalsekreterare), Stanisaw Hrabia (ordf), Thomas Kalk (kassör).

Polskt föredrag om operasångaren Jan Reschke.

Fåglar i taket. Villa Medici.

Summary in English

A new issue gives a full report from the IAML Congress by Inger Jullander and co-editor Tobias Danielsson is behind the cam-

era. An interview with Inger Enquist, well known within IAML, gives us a picture of how an archivist's work is continuously changing. A nostalgic trip

back into the 50-90's is on display at the Eskilstuna city museum (Eskilstuna Stadsmuseum) produced by the music librarian Stefan Wistrand.

Styrelsen är samlad i Operahögskolans bibliotek. Från vänster: Lars Landin, Kia Hedell, Lena Nettelbladt, Pia Shekhter, Staffan Lundmark, Åse Lugné, Gunnel Jönsson och Tobias Danielsson. Margareta Holdar Davidsson saknas på bilden. Foto: Per Borin

SMBF:s styrelse

nr.3
2016

Styrelsen har paus i solen utanför Operahögskolan. Från vänster: Kia Hedell, Staffan Lundmark, Lars Landin, Pia Shekhter, Gunnel Jönsson, Åse Lugné och Tobias Danielsson. Margareta Holdar Davidsson saknas på bilden. Foto: Lena Nettelbladt

SVENSKA
MUSIKBIBLIOTEKS
FÖRENINGEN